

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2018

Yleistä

OP-Eläkekassa on perustettu 14.4.1950 ja vuosi 2018 oli sen 69 toimintavuosi. OP-Eläkekassan toiminta muodostuu kahdesta erillisestä osastosta:

- A-osastossa vakuutetaan työntekijän eläkelain (TyEL) mukainen eläketurva ja
- B-osastossa vakuutetaan vapaaehtoinen lisäeläketurva, joka oli OP-Eläkekassan vastuulla ennen lakisääteisen työeläketurvan säätämistä. Kaikki lisäeläketurvan piiriin kuuluvat henkilöt ovat saavuttaneet eläkeoikeuden.

OP-Eläkekassan lukuja ei yhdistetä OP Ryhmän tilinpäätökseen.

Vuoden 2018 keskeisiä tapahtumia

OP-Eläkekassasta tehtiin 31.12.2018 työnantajakohtainen osittainen vastuunsiirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle. Vastuunsiirtosopimukset Ilmarisen kanssa allekirjoitettiin 4.7.2018 ja ne hyväksyttiin OP-Eläkekassan edustajiston kokouksessa 31.7.2018. Finanssivalvonta hyväksyi vastuunsiirtohakemuksen 13.12.2018 antamallaan päätöksellä.

Vastuunsiirrossa siirtyi vastuuta 1 067,8 miljoonaa euroa ja siirtyvää vakavaraisuutta 262,7 miljoonaa euroa. Yhteensä vastuunsiirto oli 1 330,5 miljoonaa euroa.

Kannansiirrossa siirrettiin omaisuutta;

	euroa
Rahana	230 790 745
Osakkeina	20 416 115
Rahastosijoituksina	795 747 329
Joukkovelkakirjoina	245 932 392
Talletuksina	9 903 053
<u>Kiinteistöosakkeina</u>	<u>27 668 819</u>
Yhteensä	1 330 458 453

Siirtyneiden omaisuuserien arvot määriteltiin vuoden 2018 viimeisten saatavilla olleiden markkina-arvojen mukaan. Pääoma- ja kiinteistörahastoissa on käytetty viimeistä rahaston ilmoittamaa arvoa kassavirtakorjattuna. Normaaleissa rahastoissa on käytetty viimeisintä rahaston ilmoittamaa arvoa.

Kun lopullinen vastuun määrä on selvillä, tehdään kannansiirtoon oikaisu vuoden 2019 aikana. Oikaisu toteutetaan rahasiirtona.

OP-Eläkekassa palautti 31.12.2018 ylimääräistä vakavaraisuuspääomaa vastuunsiirron piirissä olleille työnantajille rahana 45,0 miljoonaa euroa, jotka 31.12.2018 kuuluivat OP-Eläkekassan toimintapiiriin. Arviolta noin 20,4 miljoonan euron osuus ylimääräisestä vakavaraisuuspääomasta palautetaan vuoden 2019 aikana vastuunsiirron piirissä olleille työnantajille, kun lopulliset vastuulaskelmat vuoden 2018 osalta valmistuvat.

OP-Eläkekassa vakuutti 31.12.2018 asti kaikkien OP Ryhmän työntekijöiden työntekijän eläkelain mukaisen eläketurvan. Vastuunsiirron jälkeen OP-Eläkekassaan jäi seuraavien työntekijien palveluksessa olevien työntekijöiden TyEL-vakuutukset:

- OP Vakuutus Oy
- OP Varainhoito Oy
- Pohjola Terveys Oy
- OP Kiinteistösijoitus Oy
- OP Asset Management Execution Services

Vastuunsiirtoa ei ollut mahdollista tehdä koko OP-Eläkekassan osalta, koska edellä luetellut työnantajat tekivät 31.12.2015 työeläkevakuutusyhtiöstä vastuunsiirron OP-Eläkekassaan. Finanssivalvonnan ottaman kannan mukaan uutta vastuunsiirtoa ei ole mahdollista tehdä vakuutuskassalain perusteella ennen kuin 5 vuotta on kulunut edellisestä vastuunsiirrosta.

OP-Eläkekassan hallitus nimitti 30.11.2018 pidetyssä hallituksen kokouksessa OP-Eläkekassan toimitusjohtajaksi 1.1.2019 alkaen OP-Eläkekassan eläkehallintopäällikön tehtävää hoitaneen Mika Kivisen.

OP-Eläkekassasta siirtyi vastuunsiirron yhteydessä 2 eläkeasiantuntijaa Ilmarisen palvelukseen ja OP-Eläkekassaan jäljelle jäänyt henkilöstö siirtyi 1.1.2019 alkaen vanhoina työntekijöinä OP-Eläkesäätiön palvelukseen.

Finanssivalvonta vahvisti 15.5.2018 OP-Eläkekassalle vuoden 2017 eläkeuudistuksen vuoksi sääntöihin tehdyt muutokset voimaan 1.1.2017 alkaen.

Finanssivalvonta vahvisti 18.12.2018 OP-Eläkekassalle työntantajakohtaisen vastuunsiirron vuoksi tehdyt sääntömuutokset voimaan 31.12.2018 alkaen.

OP-Eläkekassan edustajiston nelivuotinen toimikausi päättyi 31.12.2018 ja uuden edustajiston valitsemiseksi järjestettiin syksyllä 2018 vaalit. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle tehdyn työntantajakohtaisen vastuunsiirron ja sen vuoksi tehdyn sääntömuutoksen vuoksi vuoden 2018 syksyllä valitun edustajiston toimikausi jää tavanomaista lyhyemmäksi, koska OP-Eläkekassan supistunut toimintapiiri joutuu valitsemaan itselleen vuonna 2019 uuden edustajiston toimikaudelle 2019-2022.

Suomen ja Euroopan unionin tietosuojalait uudistuivat, kun EU:n yleistä tietosuojasetusta alettiin soveltaa 25.5.2018 alkaen kaikissa EU:n jäsenmaissa. OP-Eläkekassan hallitus hyväksyi 15.6.2018 pidetyssä kokouksessa asetuksen vuoksi päivitetty tietosuojan toimintaperiaatteet.

OP-Eläkekassan laskuperusteisiin haettiin 20.12.2018 muutoksen. Laskuperusteisiin päivitettiin mm. vakuutus-tekniisiin perusteisiin liittyvät kertoimet vuodelle 2019 yhdenmukaisiksi työeläkevakuutusyhtiöiden kanssa ja eläkkeen perusteena olevan palkan arviointiin käytettävistä kertoimista poistettiin sukupuoliriippuvaiset kertoimet.

OP-Eläkekassa ja Porasto Oy:n vanhentunut palvelusopimus käytiin läpi vuoden 2018 aikana ja allekirjoitettiin vuoden 2019 alussa. Sopimukseen päivitettiin mm. EU:n tietosuojasetuksen voimaan tulon vuoksi tarkennuksia tietojen käsittelystä.

OP-Eläkekassa ja sen palveluyhtiö Porasto Oy alkoivat vuonna 2018 käyttää työntekijän eläkelain mukaisten työsuhteiden ja ansioiden rekisteröinnissä sekä osin myös eläkevastuun laskennassa työeläkealan yhteisen Arek Oy:n ansaintajärjestelmän palveluja. Ansaintajärjestelmän käyttöönoton myötä OP-Eläkekassa luopuu vähitellen oman erillisen työsuhderekisterin ylläpidosta muiden kuin vapaamuotoisten lisäeläkkeiden osalta.

OP-Eläkekassan edustajisto hyväksyi 17.12.2018 pitämässään kokouksessa OP-Eläkekassan sääntöihin ja vaalijärjestykseen muutoksia. Sääntömuutoksessa luovuttiin erillisestä tarkastusvaliokunnasta, luottamustoimessa olevien henkilöiden eroamisikää nostettiin 65 vuodesta 68 vuoteen ja tilintarkastajia valitaan jatkossa kahden sijaan yksi. Vaalijärjestystä muutettiin vastuunsiirron vuoksi tehdyn sääntömuutoksen ja syksyllä 2018 edustajiston vaalien yhteydessä havaittujen tulkintojen täsmentämiseksi. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2019 alkaen, kun Finanssivalvonta on käsitellyt muutoshakemukset.

Käsitellyt eläkehakemukset

	2018	2017
A-osasto		
Vanhuuseläke	489	550
Osittainen varhennettu vanhuuseläke	42	47
Työkyvyttömyyseläke	63	77
Kuntoutustuki	81	83
Osatyökyvyttömyyseläke	34	37
Osatyökyvyttömyys. kuntoutustukena	35	50
Osa-aikaeläke	1	17
Perhe-eläke	101	75
Kuntoutusavustus	1	
Kuntoutus	39	43
Kuntoutusraha	31	32
Kuntoutuskorotus	13	6
Hautausavustus TEL-L	1	
Yhteensä	931	1 017

Työkyvyttömyyseläkkeitä hylättiin 38 (40), kuntoutustukia 1 (3), osatyökyvyttömyyseläkkeitä 8 (5) ja kuntoutushakemuksia 9 (6).

	2018	2017
B-osasto		
Perhe-eläke	1	0
Hautausavustus	9	5
Yhteensä	10	5

Eläkkeensaajien määrä 31.12.2018 ennen vastuunsiirtoa

	2018	2017
A-osasto		
Vanhuuseläke	7 389	7 123
Varhennettu vanhuuseläke	384	403
Osittainen varhennettu vanhuuseläke	71	38
Työkyvyttömyyseläke	261	283
Osatyökyvyttömyyseläke	77	82
Osa-aikaeläke	9	34
Kuntoutusraha	9	7
Kuntoutustuki	33	41
Osakuntoutustuki	21	20
Perhe-eläke	797	760
Yhteensä	9 051	8 791
B-osasto		
Vanhuuseläke	267	284
Perhe-eläke	26	27
Yhteensä	293	311

Vuonna 2018 maksettujen eläkkeiden määrä

	2018	2017
A-osasto		
Vanhuuseläke	163 633 000	153 930 000
Varhennettu vanhuuseläke	8 550 000	8 692 000
Osittainen varhennettu vanhuuseläke	537 000	257 000
Työkyvyttömyyseläke	5 215 000	5 842 000
Osatyökyvyttömyyseläke	845 000	911 000
Osa-aikaeläke	172 000	402 000
Kuntoutusraha	216 000	190 000
Kuntoutustuki	847 000	923 000
Osakuntoutustuki	194 000	210 000
Perhe-eläke	6 838 000	6 636 000
Yhteensä	187 047 000	177 993 000
B-osasto		
Vanhuuseläke	45 000	46 000
Perhe-eläke	4 000	4 000
Hautausavustus	2 000	70
Yhteensä	52 000	51 000

Maksussa olevia eläkkeitä tarkistetaan työeläkeindeksillä. Vuoden 2018 työeläkeindeksiluku on 2548 ja maksussa olleita eläkkeitä 1.1.2018 korotettiin 0,6 (0,6) prosentilla.

Vakuutusmaksut

Vakuutusmaksua perittiin yhteensä 22,9 (22,9) % vuodelle 2018 arvioidusta TyEL-palkkasummasta, joka sisältää työntekijöiden maksuosuuden. Vuonna 2018 työntekijöiden vakuutusmaksu oli 6,35 % (6,15) työntekijän eläkelain mukaisista ansioista. Korotettu 7,85 %:n (7,65) vakuutusmaksu perittiin 53–62 vuotailta.

Työnantajalta vakuutusmaksu perittiin kahdessa erässä ja perintäpäivät olivat 30.5.2018 ja 17.12.2018. Työntekijän eläkelain mukainen keskimääräinen vakuutusmaksu oli 24,4 (24,4) %. OP-Eläkekassan vakuutusmaksuprosentti oli sitä 1,5 prosenttiyksikköä pienempi.

B-osasto ei perinyt lainkaan vakuutusmaksuja.

Vastuuvelka

OP-Eläkekassan vakuutustekninen vastuuvelka A-osastossa oli 105,9 (1 299,1) miljoonaa euroa. Vakuutusmaksuvastuuta vastuuvelasta oli 70,5 (568,8) miljoonaa euroa.

Korvausvastuuta oli 37,6 (590,3) miljoonaa euroa, josta rekisteröityä lisäeläkevastuuta oli 1,5 (1,5) miljoonaa euroa.

Vastuuvelkaan sisältyy lisäksi lisävakuutusvastuuta -2,2 (139,9) miljoonaa euroa. Lisävakuutusvastuun määrä muodostaa osan OP-Eläkekassan vakavaraisuuspääomistä.

OP-Eläkekassan B-osaston eläkevastuu on laskettu käyttäen 3,5 (3,5) % perustekorkoa. Osaston vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun yhteismäärä oli 0,34 (0,37) miljoonaa euroa. Osaston eläkevastuut kohdistuvat vakuutuskantaan, joka on syntynyt ennen vuoden 1962 TEL-lainsäädännön voimaantuloa.

Kummankin osaston vakuutustekninen vastuuvelka on täysin katettu.

Sijoitustoiminta

Vuosi 2018 oli sijoitusmarkkinoiden näkökulmasta hyvin haastava. Vuodelle leimallista olivat huolet taloussyklin hiipumisesta, useimpien riskipitoisten omaisuusluokkien kallis hinnoittelu vuoden alussa ja kauppasodan uhka. Vuoden aikana osakekurssit laskivat ja luottoriskipreemiot levenivät, aiheuttaen miinusmerkkisen tuoton riskillisille omaisuusluokille.

Osakemarkkinat pärjäsivät omaisuusluokista heikoiten. Erityisen haastava vuosi oli kehittyville markkinoille, esimerkiksi Kiinan CSI 300 -osakeindeksi tuotti paikallisvaluutan määräisenä noin -24 %.

Korkomarkkinoiden tuotot olivat niin ikään mollivoittoisia, pois lukien pieniriskiset ns. turvasatamaomaisuusluokat. Euroalueen investointikelpoisten valtionlainojen indeksi oli tuottokärjessä reilun kahden prosentin tuotollaan. Kehittyvien markkinoiden valtionlainat ja korkeariskiset yrityslainat tuottivat heikoiten.

Euro heikkeni Yhdysvaltain dollaria vastaan 4,5 % vuoden aikana, parantaen näin valuuttariskisuojaamattomien USD-määräisten sijoitusten tuottoa.

OP-Eläkekassan koko sijoitusomaisuuden käypäarvo vuoden lopussa oli 141,6 (1 530,5) miljoonaa euroa. Suuri muutos vuoden takaiseen nähden johtuu vakuutuskannan siirrosta Ilmariseen.

Sijoitusomaisuuden kirjanpidollinen nettotuotto oli 226,1 (78,0) miljoonaa euroa. Koko sijoitusomaisuuden markkinaehtoinen tuotto oli 1,3 (8,5) %.

Osakemarkkinoiden tuotot olivat heikot globaalisti. OP-Eläkekassan noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli -10,3 (12,0) %. Listattujen osakesijoitusten osuus sijoitusomaisuudesta vuoden lopussa oli 36,2 (34,1) %.

Myös korkomarkkinoiden tuotot olivat heikkoja, erityisesti riskillisten korkosijoitusten osalta. Korkosijoitusten osuus sijoitusomaisuudesta oli vuoden lopussa 8,8 (33,4) % ja niiden markkinaehtoinen tuotto oli -1,3 (2,8) %.

Korkosijoitusten modifioitu duraatio oli vuoden lopussa 0,7 (1,4).

Kiinteistösijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2018 lopussa 38,3 (250,7) miljoonaa euroa, koostuen kokonaisuudessaan epäsuorista kiinteistösijoituksista (ml. metsä- ja infrastruktuurisijoitukset). Kiinteistösijoitusten markkina-arvoilla laskettu osuus OP-Eläkekassan sijoitusomaisuudesta oli 27,0 (16,4) % mukaan lukien sijoitukset kiinteistörahastoihin. Kiinteistösijoitusten vuoden 2018 toteutunut tuotto oli 17,70 (6,65) %.

Vaihtoehtoisiin sijoituksiin luetaan raaka-aine-, listaamattomat osake- ja hedge-rahasto –sijoitukset, kiinteistövaikudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat. Kokonaisuutena vaihtoehtoisten sijoitusten osuus sijoitusomaisuudesta vuoden lopussa oli 28,1 (16,1) %.

Listaaamattomien osakkeiden osuus sijoitusomaisuudesta oli 0,9 (6,1) %, hedge-rahastojen 2,2 (6,2) %, lainarahastojen 0,2 (2,2) % ja kiinteistövakuudellisten lainojen 24,7 (1,6) %
Vaihtoehtoisista sijoituksista parhaiten tuottivat listaamattomat osakkeet, 17,6%. Hedge-rahastojen tuotto oli -3,7 % ja lainarahastojen 4,6 %. Kiinteistövakuudellisten lainojen tuotto oli 0,2 %.

Riskienhallinta

OP-Eläkekassa pyrkii säilyttämään vakuutusmaksutason tasaisena ja alittaa työeläkejärjestelmän keskimääräinen maksutaso. Mikäli sijoitusomaisuuden tuotto alittaisi useana vuonna työeläkejärjestelmän keskimääräisen sijoitustoiminnan tuoton OP-Eläkekassa joutuisi nostamaan omaa vakuutusmaksutasoaan.

OP-Eläkekassan hallitus vastaa sijoitustoiminnasta ja hyväksyy riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA) sekä sen pohjalta laaditun varojen sijoittamista koskevan sijoitussuunnitelman. Sijoitussuunnitelmassa määritellään sijoitusomaisuudelle

- tuotto- ja riskitasot
- tavoitejakauma ja sen vaihteluvälit
- vertailuindeksit sekä
- sijoitustoimintaan kohdistuvat muut rajoitukset

OP-Eläkekassan vastuullinen matemaatikko laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiossa otetaan huomioon vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle

- turvaavuuden
- tuottavuuden
- likviditeetin osalta sekä
- OP-Eläkekassan riskinkantokyky

Lisäksi OP-Eläkekassa huolehtii lakisääteisen eläkevakuutuksen luonteen mukaisesti sijoitusten tarkoituksenmukaisesta hajauttamisesta.

Sijoitustoiminnan tuottojen vuotuista vaihtelua vastaan tasoittavana elementtinä toimii vakavaraisuuspääoma, johon sisältyy omana eränään myös lisävakuuutusvastuu. Vuoden aikana OP-Eläkekassan vakavaraisuuspääoman taso ylitti eläkejärjestelmän toimijoiden keskimääräisen vakavaraisuuspääomatason.

Sijoitussuunnitelman noudattamista valvotaan seuraamalla sijoitusomaisuuden toteutunutta allokaatiota ja sijoitustoimintaan kohdistuvia muita rajoituksia. Vakavaraisuustasosta, sijoitussuunnitelman ja muiden sääntöjen ja määräysten noudattamisesta raportoitiin säännöllisesti toimitusjohtajalle ja hallitukselle

Henkilöstö

OP-Eläkekassalla ja OP-Eläkesäätiöllä on yhteinen henkilöstö.

Henkilöstö oli 31.12.2018 OP-Eläkekassan palveluksessa ja siirtyi 1.1.2019 alkaen OP-Eläkesäätiön palvelukseen vanhoina työntekijöinä.

OP-Eläkekassalla ja OP-Eläkesäätiöllä oli 1.1.2019 toimitusjohtajan lisäksi 4 eläkeasiantuntijaa.

Ulkoistetut palvelut

OP Osuuskunta tuottaa OP-Eläkekassan taloushallintoon ja riskienhallintaan liittyvät palvelut.

Porasto Oy tuottaa OP-Eläkekassan keskeiset tietojärjestelmät sekä aktuaari- ja lääkäripalvelut. OP-Eläkekassa omistaa Porasto Oy:n osakkeista noin 12,8 %.

Sijoitustoiminnan operatiivisesta hoitamisesta vastaa OP Varainhoito Oy:n vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta - osasto.

Vastuullinen matemaatikko

Lauri Ojala, SHV, Porasto Oy

Asiantuntijalääkäri

Otso Ervasti, LL, työterveyshuollon erikoislääkäri, vakuutus- ja liikennelääketieteen erityispätevyys
Seppo Kettunen, LL, työterveyshuollon erikoislääkäri, vakuutuslääketieteen erityispätevyys
Mikko Nykänen, LL, työterveyshuollon erikoislääkäri, vakuutuslääketieteen erityispätevyys.
Asiantuntijalääkäripalvelut tuottaa Porasto Oy

Tilintarkastajat

Osakkaiden valitsema tilintarkastaja on KPMG Oy Ab, joka on nimennyt osakkaiden tilintarkastajaksi KHT Tiia Katajan.

Toimintapiiriin valitsema tilintarkastaja on Juha-Pekka Mylén ja hänen varamiehenään on toiminut KHT Fredrik Westerholm.

Hallitus 2018

Varsinaiset jäsenet

Outi Taivainen, puheenjohtaja, OP Osuuskunta, 21.10.2018 asti

Teemu Sihvola, OP Osuuskunta, jäsen 22.10.2018 alkaen ja puheenjohtaja 29.10.2018 alkaen

Arja Minkkinen, OP Osuuskunta

Matti Nykänen, OP Osuuskunta

Marjo Närhi, Pohjois-Savon Osuuspankki

Pekka Rintala, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki

Jarmo Viitanen, varapuheenjohtaja, Länsi-Uudenmaan Osuuspankki

Henkilökohtaiset varajäsenet em. järjestyksessä

Tom Dahlström, OP-Osuuskunta, 21.10.2018 asti

Pekka Puustinen, OP-Osuuskunta, 22.10.2018 alkaen

Aija Heikkilä, OP-Palvelut Oy

Harri Luhtala, OP Osuuskunta, 21.10.2018 asti

Vesa Aho, OP Osuuskunta, 22.10.2018 alkaen

Sari Neuvonen, Suur-Savon Osuuspankki

Outi Savola, Länsi-Uudenmaan Osuuspankki

Olli Näsi, Satakunnan Osuuspankki

Hallitus 2019

Varsinaiset jäsenet

Teemu Sihvola, puheenjohtaja, OP Osuuskunta

Olli Näsi, varapuheenjohtaja, Satakunnan Osuuspankki

Matti Nykänen, OP Osuuskunta

Jarkko Pessinen, OP Vakuutus Oy

Satu Rantamäki, OP Vakuutus Oy

Kirsi Vieri, OP Vakuutus Oy

Henkilökohtaiset varajäsenet em. järjestyksessä

Hannakaisa Länsisalmi, OP Osuuskunta

Mika Kivimäki, Päijät-Hämeen Osuuspankki

Vesa Aho, OP Osuuskunta

Eero Pulkkinen, OP Vakuutus Oy

Tiina Hautajärvi, OP Vakuutus Oy

Christina Houbad, OP Vakuutus Oy

Edustajisto 2018

Työnantajien edustajat

Mervi Väisänen, Keskusyhteisö ja Helsingin OP, puheenjohtaja

Leif Enberg, Keskusyhteisö ja Helsingin OP

Veera Eskelin, Etelä-Suomen OP-liitto

Anne Harju, Keskusyhteisö ja Helsingin OP

Timo Kangaspuu, Pirkanmaan OP-liitto

Pauli Kröger, Pohjois-Savon OP-liitto

Jussi Kuvaja, Satakunnan OP-liitto

Tiia Leinonen, Varsinais-Suomen OP-liitto

Teuvo Perätalo, Pohjois-Pohjanmaan OP-liitto

Riitta Rahkola, Keski-Pohjanmaan OP-liitto

Arja Tiensuu, Suur-Savon OP-liitto

Tarja Viljakainen, Kaakkois-Suomen OP-liitto

Työntekijöiden edustajat

Paula Vedenoja, Pohjois-Pohjanmaan OP-liitto, varapuheenjohtaja

Juha Bäck, Pirkanmaan OP-liitto

Markku Hagelin, Etelä-Suomen OP-liitto

Henna Hälvä, Keski-Pohjanmaan OP-liitto

Irma Kaisla, Varsinais-Suomen OP-liitto
Seija Kemppe, Keskusyhteisö ja Helsingin OP
Jussi Kulmala, Keskusyhteisö ja Helsingin OP
Inkeri Kuloharju, Satakunnan OP-liitto
Mikko Lahdenperä, Keskusyhteisö ja Helsingin OP
Eija Loimula, Suur-Savon OP-liitto
Tiina Sudensalmi, Kaakkois-Suomen OP-liitto
Annamari Österberg, Keski-Suomen OP-liitto

Edustajiston tarkastusvaliokunta 2018

Osakkaiden edustajat
Teuvo Perätalo, puheenjohtaja
Leif Enberg

Jäsenten edustajat
Tiina Sudensalmi, varapuheenjohtaja
Inkeri Kuloharju

Läsnäolo- ja puheoikeudella
Mervi Väisänen, edustajiston puheenjohtaja
Paula Vedenoja, edustajiston varapuheenjohtaja

Vuodelle 2019 ei ole enää valittu erillistä tarkastusvaliokuntaa OP-Eläkekassan sääntöihin 1.1.2019 alkaen tehdyn sääntömuutoksen vuoksi.

Edustajisto 2019

Työnantajien edustajat
Mervi Väisänen, OP:n keskusyhteisö ja Helsingin OP
Leif Enberg, OP:n keskusyhteisö ja Helsingin OP
Veera Eskelin, Etelä-Suomen OP-liitto
Anne Harju, OP:n keskusyhteisö ja Helsingin OP
Jussi Kuvaja, Länsi-Suomi – Sydysten OP-liitto
Tiia Leinonen, Länsi-Suomi – Sydysten OP-liitto
Teuvo Perätalo, Pohjois-Suomen OP-liitto
Pertti Pyykkö, Sisä-Suomen OP-liitto
Riitta Rahkola, Pohjanmaa-Österbotten OP-liitto
Jaana Reimasto-Heiskanen, Itä-Suomen OP-liitto
Petri Suomalainen, Itä-Suomen OP-liitto
Timo Toikka, Etelä-Suomen OP-liitto

Työntekijöiden edustajat
Eero Jaakkola, Etelä-Suomen OP-liitto
Seija Kemppe, OP:n keskusyhteisö ja Helsingin OP
Kaija Korpinen, Itä-Suomen OP-liitto
Mervi Kujanen, Länsi-Suomi – Sydysten OP-liitto
Jussi Kulmala, OP:n keskusyhteisö ja Helsingin OP
Riitta Kuloharju, Länsi-Suomi – Sydysten OP-liitto
Mikko Lahdenperä, OP:n keskusyhteisö ja Helsingin OP
Eija Loimula, Itä-Suomen OP-liitto
Antti Repo, Pohjois-Suomen OP-liitto
Minna Vartiainen, Etelä-Suomen OP-liitto
Anttijuusi Vikman, Sisä-Suomen OP-liitto
Annamari Österberg, Sisä-Suomen OP-liitto

Edustajiston tarkastusvaliokunta 2019

Vuodelle 2019 ei ole enää valittu erillistä tarkastusvaliokuntaa OP-Eläkekassan sääntöihin 1.1.2019 alkaen tehdyn sääntömuutoksen vuoksi.

Hallinnon kokoukset

Edustajisto kokoontui 5 kertaa.

Varsinaiset kokoukset pidettiin 20.4.2018, 8.6.2018, 31.7.2018 ja 17.12.2018 Helsingissä. Huhtikuussa pidetyssä kokouksessa edustajisto käsitteli vuoden 2017 tilinpäätöksen ja myönsi tili- ja vastuuvapauden. Kesäkuussa ja heinäkuussa edustajisto käsitteli OP-Eläkekassan työntantajakohtaista osittaista vastuunsiirtoa ja sen vuoksi tehtyä sääntömuutosta. Joulukuussa pidetyssä kokouksessa edustajisto käsitteli toimintasuunnitelman vuodelle 2019, valitsi hallituksen jäsenet, päätti kokouspalkkioista, sääntömuutoksesta ja vaalijärjestyksen tarkistamisesta. Lisäksi 22.10.2018 pidettiin sähköpostikokous hallituksen kokoonpanon täydentämiseksi.

Edustajiston tarkastusvaliokunta kokoontui 21.3.2018 ja 17.12.2018.

Hallituksen kokouksia pidettiin vuoden aikana 13 kertaa, joista 3 kokousta pidettiin sähköpostilla.

Hoitokulut ja palkitsemisen periaatteet

Eläkelaitosten yhteiset kulut kuten mm. henkilöstökulut jaettiin vuonna 2018 puoliksi OP-Eläkekassalle ja OP-Eläkesäätiölle, koska OP-Eläkekassalla ja OP-Eläkesäätiöllä on yhteinen henkilöstö.

OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö noudattavat OP Osuuskunnan palkitsemis- ja kannustejärjestelmiä.

OP-Eläkekassan hoitokulut vuonna 2018 olivat 2,2 (1,8) miljoonaa euroa ja sijoitustoiminnan hoitokulut 0,9 (3,8) miljoonaa euroa. Hoitokuluja kasvatti erityisesti OP-Eläkekassan työntantajakohtaisen osittaisen vastuunsiirron vuoksi hankitut ylimääräiset asiantuntijakulut.

Taloudellinen tulos ja vakavaraisuus

OP-Eläkekassan kirjanpidolliseksi tulokseksi muodostui 0,0 (0,0) miljoonaa euroa. Lisävakautusvastuun kokonaismuutos oli -142,2 (+13,4) miljoonaa euroa.

OP-Eläkekassa palautti 31.12.2018 niille toimintapiiriin kuuluneille työntantajille, joiden eläkevastuut siirrettiin Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle, ylimääräistä vakavaraisuuspääomaa 45 miljoonaa euroa. Lisäksi tilinpäätöksessä tehtiin 20,4 miljoonan euron varaus lisäpalautuksesta. Lopullisen vastuunmäärän varmistuttua vuoden 2019 aikana palautetaan loput ylimääräisestä vakavaraisuuspääomasta.

Vakavaraisuuspääoman määrä vuoden lopussa oli 33,4 (404,5) miljoonaa euroa.

Vakavaraisuuspääomaan sisältyi arvostuseroja 11,1 (217,2) miljoonaa euroa ja omaa pääomaa sekä lisävakautusvastuuta yhteensä 22,3 (164,4) miljoonaa euroa. Lisämaksuvelvollisuuteen perustuva erä ei ollut vuoden 2018 lopussa käytössä, edellisenä vuonna sitä oli 22,9 miljoonaa euroa. Sen vaikutus vakavaraisuusasteeseen oli 2,0 (2,0) %.

OP-Eläkekassan vakavaraisuusraja oli 20,6 (199,1) miljoonaa euroa, vakavaraisuusaste oli 130,9 (134,9) % ja vakavaraisuusasema 1,6 (2,0).

Tulevaisuuden näkymät

OP-Eläkekassan osittainen työntantajakohtainen vastuusiirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle aiheuttaa vuonna 2019 vielä jonkin verran ylimääräistä työtä ja prosessien sopeutumista muuttuneeseen toimintaympäristöön. OP-Eläkekassa joutuu mm. järjestämään vuonna 2019 uudelleen edustajiston vaalit ja valitsemaan sen jälkeen uuden hallituksen vastuunsiirron jälkeiselle toimintapiirille. Lisäksi eläkearkistojen järjestäminen ja siirto Ilmariselle pyritään toteuttamaan vuoden 2019 aikana vastuunsiirron piirissä olleen kannan osalta.

Vuodesta 2019 lähtien tulorekisteriin ilmoitetaan tiedot palkoista ja ansiotuloista. Vuodesta 2020 alkaen ilmoitetaan myös eläke- ja etuustiedot. Tulorekisteri on kansallinen sähköinen tietokanta, joka sisältää kattavat palkka-, eläke- ja etuustiedot yksilötasolla. Tulorekisterin käyttöönoton myötä työntantajien ei enää erikseen tarvitse ilmoittaa työsuhtetietoja OP-Eläkekassalle, koska se kaikki vakuutusmaksujen ja eläkkeiden laskentaan tarvitsemansa tiedot suoraan tulorekisteristä. Tulorekisterin käyttöönotto on edellyttänyt työeläkealalla suuria muutoksia työprosesseihin ja tietojärjestelmiin.

Vuonna 2019 selvitetään OP-Eläkekassan lisäeläketurvan vastuunsiirtoa toiselle toimijalle ja vuonna 2020 mahdollisesti tulee selvitettäväksi viimeisten työntantajien osalta vastuiden siirtäminen työeläkevakuutusyhtiöön.

TULOSLASKELMA

Vakuutustekninen laskelma	Viite	1.1.-31.12.2018		1.1.-31.12.2017
Vakuutusmaksutulo				
Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksut	2		133 854 418,33	133 919 056,60
Sijoitustoiminnan tuotot	7		303 300 362,62	123 819 301,06
Korvauskulut				
Lakisääteisten eläkkeiden maksetut korvaukset	3	-154 671 053,46	-170 551 582,94	
Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos		552 702 213,00	7 594 772,00	
Vastuun siirto		-581 351 828,00	0,00	
Muiden eläkkeiden maksetut korvaukset	3	-51 903,84	-50 669,40	
Muiden eläkkeiden korvausvastuun muutos		<u>27 993,00</u>	<u>-183 344 579,30</u>	<u>-162 987 157,34</u>
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Lakisääteiset eläkkeet	2	640 431 588,47	-46 933 089,79	
Vastuun siirto		-749 106 625,06	0,00	
Muut eläkkeet		<u>417,00</u>	<u>-108 674 619,59</u>	<u>-46 932 984,79</u>
Hoitokulut	4,5,6		-2 199 594,60	-1 809 777,59
Sijoitustoiminnan kulut	7		<u>-77 183 409,05</u>	<u>-45 772 240,49</u>
Vakuutustekninen tulos			65 752 578,41	236 197,46
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Muut tuotot			<u>0,00</u>	<u>121,00</u>
Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta			65 752 578,41	236 318,46
Tilinpäätössiirrot				
Poistoerot			16 410,00	0,00
Tuloverot				
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot			<u>-372 889,32</u>	<u>-236 318,46</u>
Palautus työnantajille			-65 396 099,09	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)			<u><u>0,00</u></u>	<u><u>0,00</u></u>

TASE

VASTAAVAA	Viite		31.12.2018		31.12.2017
Aineettomat hyödykkeet					
Muut pitkävaikutteiset menot	8		0,00		440 342,00
Sijoitukset					
Kiinteistösijoitukset					
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	9, 10	54 000,00		67 090 193,42	
Lainasaamiset omilta					
kiinteistöyrityksiltä		0,00		2 474 900,00	
		<u>54 000,00</u>		<u>69 565 093,42</u>	
Sijoitukset osakkaana oleviin työntantajyrityksiin					
Rahoitusmarkkinavälineet osakkaana					
olevalta työntantajyritykseltä	9	0,00		9 406 883,77	
		<u>0,00</u>		<u>9 406 883,77</u>	
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	9, 11	115 730 668,34		805 171 081,39	
Rahoitusmarkkinavälineet	9	8 647 090,60		322 348 718,12	
		<u>124 377 758,94</u>	124 431 758,94	<u>1 127 519 799,51</u>	1 206 491 776,70
Saamiset					
	12				
Arvopaperikauppasaamiset		395 341,07		1 658 258,29	
Annetut vakuudet johdannaisista		150 000,00		0,00	
Muut saamiset		<u>18 629 122,20</u>	19 174 463,27	<u>12 984 156,71</u>	14 642 415,00
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
	8				
Muut aineelliset hyödykkeet		3 780,00		3 780,00	
Rahat ja pankkisaamiset		<u>11 274 752,73</u>	11 278 532,73	<u>108 233 633,48</u>	108 237 413,48
Siirtosaamiset					
	13		<u>3 391 720,84</u>		<u>6 047 925,63</u>
			<u>158 276 475,78</u>		<u>1 335 859 872,81</u>

VASTATTAVAA**31.12.2018****31.12.2017**

Oma pääoma	15				
Vararahasto		6 185 750,36		6 185 750,36	
Muut rahastot		2 747,45		2 747,45	
Edellisten tilikausien ylijäämä		19 098 161,31		19 098 161,31	
Tilikauden ylijäämä		<u>0,00</u>	25 286 659,12	<u>0,00</u>	25 286 659,12
Tilinpäätössirtojen kertymä					
Poistoero			-16 410,00		0,00
Vakuutustekninen vastuuvélka	17				
Lakisääteiset eläkkeet					
Vakuutusmaksuvastuu		70 530 032,00		568 807 384,00	
Korvausvastuu		37 645 053,00		590 347 266,00	
Lisävakuutusvastuu		<u>-2 246 887,12</u>		<u>139 907 349,35</u>	
		105 928 197,88		1 299 061 999,35	
Muut eläkkeet					
Vakuutusmaksuvastuu		3 188,00		3 605,00	
Korvausvastuu		<u>333 977,00</u>		<u>361 970,00</u>	
		<u>337 165,00</u>	106 265 362,88	<u>365 575,00</u>	1 299 427 574,35
Pakolliset varaukset					
Muut pakolliset varaukset			815 000,00		815 000,00
Velat	18				
Tilittämättömät verot		4 132 843,59		3 919 496,94	
Muut velat		<u>20 675 555,66</u>	24 808 399,25	<u>3 659 220,82</u>	7 578 717,76
Siirtovelat	19		<u>1 117 464,53</u>		<u>2 751 921,58</u>
			<u>158 276 475,78</u>		<u>1 335 859 872,81</u>

OP-ELÄKEKASSA A-OSASTO

TULOSLASKELMA

Vakuutustekninen laskelma	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Vakuutusmaksutulo		
Lakisääteisten eläkkeiden kannatusmaksut	133 854 418,33	133 919 056,60
Sijoitustoiminnan tuotot	303 299 660,20	123 818 598,64
Korvauskulut		
Lakisääteisten eläkkeiden maksetut korvaukset	-154 671 053,46	-170 551 582,94
Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos	552 702 213,00	7 594 772,00
Vastuun siirto	<u>-581 351 828,00</u>	<u>0,00</u>
	-183 320 668,46	-162 956 810,94
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Lakisääteiset eläkkeet	640 431 588,47	-46 933 089,79
Vastuun siirto	<u>-749 106 625,06</u>	<u>0,00</u>
	-108 675 036,59	-46 933 089,79
Hoitokulut	-2 199 033,28	-1 809 226,45
Sijoitustoiminnan kulut	<u>-77 183 398,08</u>	<u>-45 772 229,03</u>
Vakuutustekninen tulos	65 775 942,12	266 299,04
Muu kuin vakuutustekninen laskelma		
Muut tuotot	<u>0,00</u>	<u>121,00</u>
Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta	65 775 942,12	266 420,04
Tilinpäätössiirrot		
Poistoerot	16 410,00	0,00
Tuloverot		
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	<u>-372 889,32</u>	<u>-236 318,46</u>
Palautus työnantajille	-65 396 099,09	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u><u>23 363,71</u></u>	<u><u>30 101,58</u></u>

OP-ELÄKEKASSA A-OSASTO

TASE

VASTAAVAA

31.12.2018

31.12.2017

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot

0,00

440 342,00

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

54 000,00

67 090 193,42

Lainasaamiset omilta

kiinteistöyrityksiltä

0,00

2 474 900,00

54 000,00

69 565 093,42

Sijoitukset osakkaana oleviin työnantajayrityksiin

Rahoitusmarkkinavälineet osakkaana

oleviltä työnantajayrityksiltä

0,00

9 406 883,77

0,00

9 406 883,77

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

115 730 668,34

805 171 081,39

Rahoitusmarkkinavälineet

7 829 706,90

321 497 036,84

123 560 375,24

123 614 375,24

1 126 668 118,23

1 205 640 095,42

Saamiset

Arvopaperikauppasaamiset

395 341,07

1 658 258,29

Annetut vakuudet johdannaisista

150 000,00

0,00

Muut saamiset

18 629 122,20

19 174 463,27

12 984 156,71

14 642 415,00

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet

3 780,00

3 780,00

Rahat ja pankkisaamiset

11 018 257,61

11 022 037,61

107 959 662,23

107 963 442,23

Siirtosaamiset

3 374 460,57

6 030 665,36

157 185 336,69

1 334 716 960,01

VASTATTAVAA**31.12.2018****31.12.2017****Oma pääoma**

Vararahasto	6 185 750,36		6 185 750,36	
Muut rahastot	2 747,45		2 747,45	
Edellisten tilikausien ylijäämä	18 320 823,51		18 290 721,93	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>23 363,71</u>	24 532 685,03	<u>30 101,58</u>	24 509 321,32

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero		-16 410,00		0,00
-----------	--	------------	--	------

Vakuutustekninen vastuuvélka**Lakisääteiset eläkkeet**

Vakuutusmaksuvastuu	70 530 032,00		568 807 384,00	
Korvausvastuu	37 645 053,00		590 347 266,00	
Lisävakuutusvastuu	<u>-2 246 887,12</u>	105 928 197,88	<u>139 907 349,35</u>	1 299 061 999,35

Pakolliset varaukset

Muut pakolliset varaukset		815 000,00		815 000,00
---------------------------	--	------------	--	------------

Velat

Tilittämättömät verot	4 132 843,59		3 919 496,94	
Muut velat	<u>20 675 555,66</u>	24 808 399,25	<u>3 659 220,82</u>	7 578 717,76

Siirtovelat

	<u>1 117 464,53</u>		<u>2 751 921,58</u>	
	<u>157 185 336,69</u>		<u>1 334 716 960,01</u>	

OP-ELÄKEKASSA B-OSASTO

TULOSLASKELMA

Vakuutustekninen laskelma	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Sijoitustoiminnan tuotot		
Korkotuotot	702,42	702,42
Korvauskulut		
Muiden eläkkeiden maksetut korvaukset		
Vanhuuseläkkeet	-45 278,16	-46 381,08
Perhe-eläkkeet	-4 197,59	-4 219,86
Hautausavustukset	-2 428,09	-68,46
	<u>-51 903,84</u>	<u>-50 669,40</u>
Muiden eläkkeiden korvausvastuun muutos		
	<u>27 993,00</u>	<u>-23 910,84</u>
		<u>20 323,00</u>
		-30 346,40
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Muut eläkkeet	417,00	105,00
Hoitokulut		
Muut hoitokulut	-561,32	-551,14
Sijoitustoiminnan kulut		
Muut kulut	<u>-10,97</u>	<u>-11,46</u>
Vakuutustekninen tulos	-23 363,71	-30 101,58
Muu kuin vakuutustekninen laskelma		
Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta	-23 363,71	-30 101,58
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u><u>-23 363,71</u></u>	<u><u>-30 101,58</u></u>

OP-ELÄKEKASSA B-OSASTO

TASE

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
Sijoitukset		
Muut sijoitukset		
Rahoitusmarkkinavälineet	817 383,70	851 681,28
Muu omaisuus		
Rahat ja pankkisaamiset	256 495,12	273 971,25
Siirtosaamiset		
Korkosaamiset	17 260,27	17 260,27
	<u>1 091 139,09</u>	<u>1 142 912,80</u>

VASTATTAVAA

Oma pääoma				
Edellisten tilikausien ylijäämä	777 337,80		807 439,38	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-23 363,71</u>	753 974,09	<u>-30 101,58</u>	777 337,80
Vakuutustekninen vastuuvélka				
Muut eläkkeet				
Vakuutusmaksuvastuu	3 188,00		3 605,00	
Korvausvastuu	<u>333 977,00</u>	<u>337 165,00</u>	<u>361 970,00</u>	<u>365 575,00</u>
	<u>1 091 139,09</u>		<u>1 142 912,80</u>	